

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hațegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoii, Noișana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra-Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mânăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul-săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Fărâveana, Țibleşana, Timișana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgneașana,

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

La chestiunea centralei institutelor de bani.

— Memoriul „Solidarității“ către guvern. —

Excelența Voastră!

Domnule Ministru!

La ancheta ținută în 25 I. crt. la ministerul de finanțe în chestiunea centralei institutelor de bani, la care anchetă ați avut bunăvoința a invita și reuniunea noastră de bănci, secretarul nostru a cerut și a obținut permisiunea să ne expunem și noi modestele noastre păreri cu privire la proiectul înaltului guvern.

Când Vă exprimăm deci sincera noastră recunoștință pentru considerațiunea de care ne-ați împărtășit, Vă rugăm să primiți și să apreciați expunerile ce ne luăm voie a Vă înainta prin rândurile de față cu aceeași bunăvoință, cu care ni-ați îngăduit a Vi le prezentă.

După cum s'a exprimat în ancheta numită mai sus secretarul nostru, reuniunea băncilor noastre a luat act cu mulțumire de faptul, că înaltul guvern — chiar și în aceste vremuri grele — a binevoit a-și extinde atențiunea și asupra intereselor de ordin material și moral ale băncilor din patrie.

Căci aceleași tendințe au dat viață și reun. noastre, care și-a luat fînță încă înainte de aceasta cu 15 ani și care își continuă activitatea de prezent, sub numirea «Solidaritatea», în scopul îngrijirii intereselor morale ale băncilor noastre și îndeosebi în scopul realizării controlului rațional al acestora.

Această reuniune, în afară de îngrijirile sale pentru problemele de ordin moral ale băncilor noastre, s'a ocupat și cu chestiunea sprijinului reciproc material între membrii ei, în care scop a și plănuit înființarea unui concordat financiar. Chemarea acestui concordat este să sprijinească pe membrii săi în cazuri de greutate și crize financiare și anume cu ajutorul unui stoc mai considerabil de efecte publice lombardabile, stoc la alcătuirea căruia fiecare bancă ar avea să contribuie cu efecte în o valoare, ce să corăspundă unei cote de 20% a depozitelor spre fructificare. Imprejurările grele financiare din anii trecuți însă ni-au împedecat în realizarea proiectului nostru.

Centrala institutelor de bani plănuită de înaltul guvern, în ce privește partea sa de sprijin material în favorul membrilor ei, este mai presus de orice îndoială un proiect salutar, care desigur va întimpină aprobarea tuturor cercurilor interesate. Dă o deosebită siguranță de succes faptul, că centrala proiectată intenționează să-și plaseze mijloacele financiare, capitalurile sale cât mai mobil și că le va pune la dispoziția membrilor cu deosebire în vremuri și în împrejurări financiare nefavorabile. Cuotele cu cari singuraticile institute de bani pot să-și asigure în caz de lipsă sprijinul centralei, nu sunt prea mari, iar modalitățile de plătire a acestor cote sunt favorabile și ușoare.

Dar oricât de ducătoare la scop ar fi partea financiară a proiectului înaltului guvern, și oricât de îndreptățită ar fi tendința ca un institut, ce se angajează să sprijinească mate-

rialicește alte institute, să poată exercita un anumit control asupra institutului avizat la sprijinul său, totuș nu putem să întrelăsăm a nu da expresiune sincerii noastre convingeri, că decretarea controlului obligator față de institutele, cari reflectează la sprijinul material al centralei, va împedecă în măsură considerabilă concentrarea institutelor de bani sub egida centralei proiectate.

Pe baza propriilor noastre experiențe de ani de zile putem susține, că numai acel control este salutar și folositor, la care institutele de bani se supun din propriul lor îndemn, fără să fie constrânse la aceasta de nici un fel de interese materiale și împrejurări externe. În schimbul favorurilor materiale de regulă se supun controlului numai acele institute, cari sunt avizate la ajutor, deci tot institute, cari nu pot fi decât o sarcină grea și permanentă pe umerii creditorilor. Institutele bine fondate și consolidate cu greu se vor învoi a se supune unui control obligator. În urmare suntem de părere, că pentru realizarea ideii controlului obligator nu e consult a sacrifica posibilitatea concentrării instit. de bani. Nu e consult cu atât mai mult cu cât chestiunea controlului obligator poate fi rezolvită pe altă cale cu mai mult succes.

Mărturisim fără înconjur convingerea, că e interesul binepriceput al fiecărui instit. de bani, ca să se supună din propria sa hotărîre unui control extern și obligator. Pe baza propriilor noastre experiențe suntem însă îndreptățiți a susține, că un control aievea salutar pentru institutele de bani, se poate exercia numai prin persoane absolut independente și nepreocupate de interesele materiale ale altora și prin instituțiuni așezate pe baze înadevăr autonome. Controlul exerciat prin instituțiuni și organe mai mult sau mai puțin influențate de propriul lor interes, cu greu se poate ridică la acel înalt grad de obiectivitate, pe care îl pretinde interesele celui mai mic, celui avizat la sprijin, în cazul prezent institutul de controlat. Exerciati prin persoane și instituțiuni interesate, controlul obligator este un continuu isvor de nemulțumire pentru institutele mai mici. Am experimentat aceasta chiar și la reuniunea noastră, la care am putut obține succese numai prin perfecționarea sistemului de control, adecă prin aceea că l-am încredințat unor revizori absolut desinteresați, revizori, cari tocmai prin independența lor nu reprezintă nici interesele proprii și nici pe ale altora. În privința aceasta dealfel ne putem provocă, și la pilde din străinătate, unde în general s'a acceptat de corect principiul controlului independent, organizat pe baze autonome și liber de orice ingerințe din partea statului.

Pe baza celor precedente, părerea noastră sinceră este deci, ca chestiunea controlului să fie total delăturată din proiect. Ca totuș însă centrala proiectată să poată dispune de informațiunile necesare în scopul unei activități sigure și corecte, credem de potrivit, ca cu exerciarea controlului obligator și extern să fie încredințate instituțiunile, cari există de prezent spre scopul acesta în patria noastră și cari eventual s'ar mai înființa cu acelaș scop. Iar ca să se poată realiză aceasta va fi suficient dacă și cele două reuniuni de bănci din capitală (Magyarpénzintézetek országos szövet-sége și Pénzintézetek országos egyesülete) vor decretă de obligator controlul pentru membrii lor, precum a făcut — înainte cu ani de zile — «Solidaritatea» și reuniunea băncilor săsești. Aceasta ar fi după noi deslegarea cea mai firească a chestiunii controlului și anume nu numai pentrucă în acest caz s'ar ține seamă de acea desvoltare istorică, pe care a fixat-o atât de potrivit ministrul-prezident al patriei noastre în vorbirea sa din ancheta dela 25 I. crt., ci și pentruca în chipul acesta — pe calea reuniunilor de bănci amintite — s'ar rezolvî chestiunea controlului în modul cel mai norocos și mai nimerit cu recerînțele vieții practice.

*

Chestiunea controlului la institutele de bani este o chestiune cât se poate de delicată și complicată. Aceasta o putem susține în deosebi noi, «Solidaritatea», care a întrodus pentru primadată în patria noastră controlul la bănci și care în privința aceasta se poate provocă la o praxă și experiențe de 17 ani.

Un control numai atunci poate fi salutar și folositor, dacă cel ce îl exercită este, înainte de toate, cunoscător perfect nu numai al relațiilor de bancă, economice și financiare din ținutul respectiv, ci și al persoanelor și raporturilor personale dintre cei grupați în jurul singuraticilor institute. Mai departe recerînța esențială a unui control salutar este și aceea să existe încredere și bunăvoința reciprocă, fără de cari nu se poate contă la succese. În sfârșit un control complet și cu rezultat se poate obține numai dacă se dă prilej și puțința ca să se străbată în toate afacerile unui institut de bani, cari sunt foarte complicate, să se străbată în așa zisă «camera caritatis» a institutelor, ceea ce numai atunci e cu puțință, dacă controlul este liber de ori ce interes material, are și deșteaptă încredere. Controlul exerciat prin factori interesați materialicește și oarecum impus, prin chiar natura susceptibilă a capitalului, nu e potrivit a deșteptă încredere.

Relațiile economice, culturale și sociale ale patriei noastre în diferitele părți ale țării sunt atât de diverse, încât omeneste este aproape imposibil, ca chestiunea controlului la bănci să se poată rezolvi în cadrele unei singure instituțiuni regnicolare. Căci cu cât controlul se restrânge la cadre mai înguste și la relații mai omogene, cu atât este el, în rezultatele sale finale, mai de folos și mai salutar.

Din aceste motive, repetând cele expuse mai sus, ne permitem a Vă ruga ca cu exercitarea controlului obligator să fie concretizate instituțiunile deja existente spre acest scop, respective cele cari s'ar mai înființa în viitor.

Ca consecvență a celor susținute până aici nu ținem că e o deslegare norocoasă a chestiunii ca cu revizia obligatoare să fie concretizată centrala proiectată a se înființa cu sprijin de stat. Din acest motiv nu intrăm nici în detalii. Căci dacă am face aceasta, atunci am fi nevoiți înainte de toate să obiectivăm și să documentăm mai de aproape faptul, că nu aflăm motivată dispozițiunea prin care sunt libere de revizuire instituturile cu capitaluri proprii de peste 10 milioane, când știut este, că tocmai în jurul acestora se concentrează interese economice și financiare mai mari.

Ce privește — în fine — celelalte părți ale proiectului, ținem să observăm, că ar fi mai cu scop ca pe seama instituturilor cu capitaluri de sub 10 milioane, să se rezerve mai multe locuri în direcțiune și comitetul de su-

praveghiare, pentruca în chipul acesta să-și poată cât mai bine valida interesele lor.

Recomandând modestele noastre păreri bunăvoinței Excelenței Voastre, semnăm ai Excelenței Voastre.

Sibiiu, din ședința plenară a direcțiunii «Solidarității», ținută la 31 Martie 1915.

«Solidaritatea» asociațiune de institute financiare.

*

După cum am anunțat în N-rii trecuți ai „Revistei Economice“, „Solidaritatea“ a fost reprezentată și la conferențele și anchetele ulterioare ce s'au mai ținut. Astfel în 7 l. crt., ținându-se un congres al băncilor, din inițiativa asociației regnicolare, congres la care a fost reprezentat și guvernul și la care au fost invitate și instituturile naționalităților, reprezentantul „Solidarității“, Dl Ioan I. Lăpădatu a făcut cunoscut punctul de vedere al Reuniunii noastre și a cerut ca proiectul de rezoluțiune să țină seamă de părerile exprimate în memoriul de mai sus. Cele rostite de reprezentantul nostru credem că vom avea prilej a le publica cât mai curând. În 8 l. crt. a urmat apoi o nouă anchetă la ministerul de finanțe. Au participat reprezentanții băncilor mari, ai reuniunilor de bănci, camerilor comerciale etc. Despre cele discutate în această anchetă vom face o dare de seamă mai detaliată. Amintim de astă dată că memoriul „Solidarității“ — după informațiunile sigure ce le avem — a fost urmărit în minister cu interes deosebit.

Austro-Ungaria și Germania în cifre.

	Germania	Austro-Ungaria	Total
Intinderea	541,000 klm. □	676,000 klm. □	1,217,000 klm. □
Populația (1910)	65 milioane	51 milioane	116 milioane.
Emigrația (1913)	26,000	252,000	278,000
Căi ferate (1910)	61,000 klm.	44,000 klm.	105,000 klm.
Păduri	14·0 mil. hect.	18·7 mil. hect.	32·7 mil. hect.
Pământ supus cultivei	35·1 mil. hect.	32·8 mil. hect.	67·9 mil. hect.
Recolta de grâu (1912)	4·7 mil. tone	6·4 mil. tone	11·1 mil. tone.
Recolta de săcară	12·2 mil. tone	4·3 mil. tone	16·5 mil. tone.
Recolta de orz	3·7 mil. tone	3·5 mil. tone	7·2 mil. tone.
Recolta de ovăș	9·7 mil. tone	3·9 mil. tone	13·6 mil. tone.
Cai (1912)	4·5 mil.	4·4 mil.	8·9 milioane.
Vite	30·2 mil.	17·8 mil.	38·0 milioane.
Porci	21·8 mil.	14·5 mil.	36·4 milioane.
Oi	5·8 mil.	11·2 mil.	17·0 milioane.
Zachăr	2·4 mil. tone	1·7 mil. tone	4·1 mil. tone.
Cărbuni de peatră	175·0 mil. tone	17·0 mil. tone	192·0 mil. tone.
Cărbuni de brunii	81·0 mil. tone	34·0 mil. tone	115·0 mil. tone
Minerale de fier (1911)	29·9 mil. tone	4·7 mil. tone	34·6 mil. tone.
Fier brut (1912)	17·9 mil. tone	2·8 mil. tone	20·7 mil. tone.

Distribuirea făinei și pâinei în Sibiu.

Un comunicat al primăriei orașului Sibiu aduce la cunoștința publicului, că înainte de Paști s'a făcut înscrierea bucatelor și făinei pe teritoriul orașului și s'a stabilit numărul persoanelor cari aparțin orașului.

În comunicat se relevă, între altele, și că în oraș se află provizii pentru mai multe săptămâni, în tot cazul, până când se va primi ajutorul pus în vedere de către guvern pe seama comitatului și orașului.

Totodată arată, că a fost neapărat necesar să se reguleze, pentru viitor, consumul proviziilor prin anumite dispoziții, între altele, prin distribuirea de bilete (blocuri) pentru obținerea făinei și pâinei, care se începe, în mod obligator, cu data 16 l. c.

Ca principiu fundamental servește împrejurarea, că fiecare familie, care dispune de provizii, are să le consume mai întâi pe aceste și numai după ce le va sfârși să se împărțască din proviziile obștești.

Se compută de persoană câte 8 kgr. făină — jumătate de grâu, jumătate de porumb — pe lună.

Persoanele și familiile, cari au provizii proprii, nu primesc bilete pentru făină, până nu le consumă pe acelea.

Cine nu are provizii, primește pentru sine și pentru membrii familiei sale, cum și pentru servitori, ucenici, etc., de fiecare câte un bilet, care îi dă fiecăruia dreptul la 8 kgr. făină sau la 9 kgr. pâine și 1½ kgr. făină. Pentru copiii sub un an nu se dau bilete.

Publicului i se dă voie să opteze pentru făină sau pentru pâine.

Biletele au început să se distribuie la 14 l. c. și sunt valabile pentru timp de 6 luni.

Partidele sunt invitate să-și întocmească astfel consumul, ca pe zi să nu consume mai mult de 300 gr. de pâine. Cei muncăcioși să-și suplinească lipsa de pâine cu cartofi.

Eventualele schimbări în referințele familiare trebuiesc anunțate autorității industriale a orașului.

Tot în acest comunicat se regulează și consumul în hotele și restaurante, și se dau îndrumări brutarilor și partidelor cu privire la facerea pâinei.

Evidența se face pe baza biletelor. Brutarii și vânzătorii de făină au să adune cupoanele biletelor și în schimbul acestora să furnizeze făina din proviziile obștești.

Cu începere dela 16 l. c. nu se mai poate vinde sau cumpăra nici pâine, nici făină fără bilete.

Publicul este invitat să ușureze autorităților deslegarea acestei probleme destul de grele, dar neîncunjurat necesare în aceste împrejurări excepționale.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Ungaria. Ministerul de agricultură a publicat la 5 l. c., pe baza rapoartelor intrate dela raportorii agricoli și dela inspectoratele agricole, următorul raport oficial despre situația sămănăturilor în țară:

După toamna domoală a anului trecut *timpul* s'a înăsprit dela 19 Noemvrie și până la sfârșitul lunii a domnit ger aspru și a nins adeseori. Dela începutul lui Decemvrie timpul a devenit mai domol și dela aceeași dată până la începutul lui Martie, adecă pentru durata timpului propriu al iernii, a rămas neobiceinuit de constant domol. Temperatura mijlocie în Decemvrie a fost de 3 grade, în Ianuarie cu 4 grade, în Februarie cu 2 grade Celsius mai ridicată decât punctul normal, așa că, conform notărilor temperaturii, iarna trecută a fost una dintre cele mai domoale. Distribuția precipitațiilor atmosferice a fost în Decem. deasemenea, pentru că pe când în regiunile ostice ale țării a plouat numai puțin în această lună, în regiunile vestice și din mijlocul țării a plouat îndeajuns. În Ianuarie precipitațiile atmosferice au fost din belșug mai în întreaga țară și cvantul mijlociu s'a ridicat la dublu și chiar la triplu. Și în Februarie timpul a fost bogat în precipitațiuni atmosferice, totuși cvantul acestora nu a trecut peste cvantul normal. În cele 3 luni de iarnă mai mult a plouat, cu excepția regiunilor muntoase ale Carpaților, așa că regiunile dela șes numai pe la sfârșitul lui Ianuarie au fost acoperite de zăpadă, care dejă la 7 Februarie s'a și topit.

În prima decadă a lunii Martie timpul a fost rece în mod simțitor și bogat în precipitațiuni atmosferice. Temperatura a fost peste zi încontinuu ceva peste zero, iar noaptea sub zero. Într'aceea ploaia s'a schimbat în zăpadă și în scurt timp o pătură de zăpadă de 20—30 centimetri, și chiar mai groasă, a acoperit regiunile muntoase, și chiar în partea ostică a Alföld-ului și regiunea dintre Dunăre și Tisa mijlocia păturii de zăpadă a ajuns la 5 cm. Între 9 și 13 s'a pus un timp cu totul iernatic cu geruri puternice, întrevenind și ninsori mari. Dela 13 Martie temperatura a început să se ridice constant. Mai târziu s'a pornit iarăș timp mai uscat cu geruri în timpul nopții. La 26 Martie s'au pornit iarăș ploi și vânturi dela miazăzi, cari au pricinuit o mică urcare a temperaturii. După încetarea acestora, pe la sfârșitul lunii timpul a devenit iarăș mai rece și a nins de repețiatori.

La 2 Aprilie s'a pornit pentru primădată în toată țara timp mai uscat și senin, și în urma zilelor mai călduroase timpul a luat caracter de primăvară. Dar și după aceea timp de câteva zile nopțile și diminețile au rămas foarte reci. În ultimele două săptămâni cele mai multe precipitațiuni (30—40 milimetri) s'au constatat în regiunile muntoase dela nord și în sud, cele mai puține (10 milimetri) în părțile Ardealului, pe când

pe Alföld și dincolo de Dunăre precipitațiunile au variat între 15—25 milimetri.

Toamna lungă și iarna neobicinuit de domoală au fost în genere favorabile pentru lucrările agricole, pentrucă, cu toată reducerea puterilor de lucru în urma împrejurărilor extraordinare, a fost cu puțință, fără mari pagube, să se îndeplinească la timp toate lucrările agricole. În zilele mai domoale și sbicite din Ianuarie și Februarie s'a putut pregăti pământul pentru sămănăturile de primăvară, unde solul a fost mai ușor și nisipos. În locurile mai încărcate de apă în urma zăpezii din Martie, lucrările de primăvară s'au îngreunat și întârziat, așa că aceste abia s'au putut începe în ultimele zile ale lui Martie. Dela această dată timpul este mai mult domol și uscat, așa că lucrările s'au putut urma cu puteri îndoite, anume: aratul, sămănatul, gunoarea și pregătirea ogorului pentru cultura porumbului, napilor și cartofilor, sfărmierea porumbului de sămânță, comanda semintelor necesare la grădinarit, curățirea pomilor, lucrările pentru cultura hemeiului, lucrările la vii și în locurile cu sămănături de toamnă, cu lucernă etc.

Sămănatul *orzului de primăvară*, și a *ovăsului* s'a putut începe, în multe locuri, pe la sfârșitul lui Martie, așa că în locurile mai așezate se mai face și acum. În regiunile colinoase și în pământurile nisipoase, mai departe acolo, unde orzul și ovăsul au fost sămănate pe la mijlocul lui Februarie, aceste cereale au răsărit frumos. Ele sunt pe o formă de dese și sănătoase dezvoltându-se cu putere în zilele favorabile cu soare, din timpul din urmă.

Pentru *grâul, săcarea și orzul de toamnă* timpul dela data acestui raport a fost cât se poate de favorabil. În timpul toamnei lungi și domoale agricultorii au putut să samene aproape întreg teritoriul destinat pentru sămănăturile de toamnă, deși puteri de lucru au fost mai puține decât de obicei. Șoarecii, așa de număroși în timpul toamnei, au pierit după ce au pornit precipitațiunile atmosferice, așa că stricăciuni mai considerabile nu se semnaleză din nici o parte. Timpul favorabil de iarnă a făcut ca sămănăturile să fie frumoase în toate regiunile țării și ca să avem cele mai bune nădejdi de recolte. Se semnaleză totuși pagube din locurile mai așezate, unde sămănăturile stau încă sub apă. Dar și în aceste locuri este nădejde, ca sămănăturile, destul de bine dezvoltate, să lupte cu succes contra influențelor stricăcioase, cu atât mai mult că apa se scurge și pământul se sbicește. Asupra stricăciunilor pricinuite de insecte se semnaleză numai puține cazuri singuraticie.

Sămănăturile de trifoiu și lucernă, în urma timpului constant rece, au rămas mult îndărât și numai în timpul din urmă au început a se dezvoltă. În mai multe locuri șoarecii le-au pricinuit mari stricăciuni în toamna trecută, îndeosebi sămănăturilor mai tinere, așa că locurile au trebuit arate și sămănate din nou. Cele mai multe însă se reculeg după ce au iernat destul de bine.

Creșterea ierbii din *livezi și pășuni* s'a întârziat puțin în urma timpului rece. Ea a început a crește frumos în timpul din urmă, afară de regiunile mai așezate unde iarba mai stă încă sub apă. Vitele se pot scoate numai în puține locuri la pășune.

Proviziile de nutreț sunt pe sfârșite în multe locuri, mai ales și în urma rechizițiilor făcute pentru scopuri militare. Totuși, pe lângă cruțare, ele vor ajunge până la nutrețul cel nou. În multe locuri se simte lipsă de paie.

Pomi timpurii înmuguresc ceva mai târziu, în urma timpului rece. În locurile mai scutite înfloresc deja apricozii ș. a.

Sănătatea animalelor în genere este bună. Vitele ici-colea sunt slabe în urma nutririi necorăspunșătoare. Intre oi grasează călbeaza în unele locuri.

Despre situația *viilor* se va raporta mai târziu.

*

Austria. Grâul și săcarea a ernat, în general, bine. În Sudeți, în special în Moravia pe alocurea trebuie arat din nou. În ținuturile mai favorabil situate ale țărilor alpine sămănăturile încep a se dezvoltă frumos. Pagubele cauzate de șoarecii de câmp sunt în reducere. Ce privește orzul și ovăsul, lipsa brațelor de muncă și a animalelor de lucru îngreunează lucrările agricole, din care motiv în unele părți nu au putut fi terminate nici lucrările pregătitoare. Sămănatul porumbului este în curgere. Asemenea al cartofilor — la litoralul Mării și în Dalmația, deși din cauza ploilor aceste lucrări au cam întârziat. Sămănatul napilor de zahar a întârziat aproape pretutindenea. *In anul acesta teritoriul cultivat va fi, după toate prevederile, mult mai redus decât în anul precedent.* Pomi au ernat bine. În deosebi sunt prospecte de recolta abundanță în poamele cu sămburi. Viile asemenea au ernat în condiții excelente; pagube n'au fost. Vița s'a tăiat deja pretutindenea.

*

Starea agricolă a României la sfârșitul lunii Febr. 1915 st. n. Cu tot frigul simțitor, ce a fost în întreaga țară, dar mai ales în Moldova, în prima decadă a acestei luni — când a avut loc perioada cea mai geroasă din cursul iernei ce am trecut — sămănăturile și vegetația n'au suferit nicăiri; din contră timpul cald și umed din ultimele două decade au fost favorabil dezvoltării lor. În o mare parte din câmpia țării, din Dobrogea și chiar pe alocuri în sudul Moldovei în ultimele două decade s'au făcut ogoară și arături pentru sămănăturile de primăvară și răzoare pentru zarzavaturi. În unele localități din districtele Romanai, Olt, Ialomița și mai în toată Dobrogea cu teritoriul anexat, în ultima decadă s'a continuat cu sămănatul orzului și grâului de primăvară, al ovăsului și pe alocuri a mazarei, operații care începuseră chiar din luna precedentă. Unele din aceste sămănături au și răsărit.

Sămănăturile de toamnă se prezentau la finele iernei viguroase bine înfrățite și înrădăcinate în toată

țara, chiar și acele puse mai târziu erau relativ frumoase.

Din cauza timpului prea cald și a lipsei de zăpadă din această iarnă pe alocuri în câmpie grâul pus în ogoare începuse să fie atacat de niște viermi.

În Moldova, unde ninsoarea căzută la finele lunii precedente a fost mai abundentă și gerul mult mai aspru, zăpada a persistat până către jumătatea lunii apoi urmând ploile și ninsoarea din a doua sa jumătate, nu s'a putut face nici un început de lucrări agricole, pământul fiind prea moale. Abia la sfârșitul lunii pe unele podișuri din districtele Tecuci, Tutova, Roman, Fălciu, Vaslui și Iași începuseră a se face încercări de ogoare pentru sămănăturile de primăvară.

S'au făcut în cursul acestei luni multe desfundări și chiar unele plantații de pomi și viță de vie; în unele podgorii chiar s'au desgropat și început curățitul viilor; s'a continuat culesul omizilor, tăiatul uscăturilor și formatul pomilor roditori.

Vegetația a fost foarte mult înaintată mai ales în câmpie din cauza timpului extraordinar de cald din cursul iernei; mugurii tuturor arborilor, arbuștilor și pomilor roditori s'au dezvoltat în mod continuu, afară de perioadele mai reci dela jumătatea lunii Ianuarie și prima decadă din Februarie când a stagnat pentru a reîncepe în perioadele calde ce au urmat.

La sfârșitul iernei în cea mai mare parte a câmpiei, liliacul, cornul, alunul, agrișul, lemnul cănesc, trandafirii și alte specii de arbori, arbuști sau pomi roditori aveau mugurii floriferi sau foiferi atât de dezvoltati încât erau gata a se deschide. Pe alocuri în Ilfov, Ialomița și în Dobrogea apăruseră chiar mici frunzișoare la liliac; cornul eră aproape înflorit și moțurile de alun desfăcute. La Cernavoda s'au văzut la 24 Februarie chiar unii zarzări înfloriți. Flori și plante primăvăratice ca: ghiocei, viorele, urzici, ștevie etc., au continuat să apară în mare cantitate în tot cursul lunii dar mai ales în a doua sa jumătate.

La Cezieni (Romanați) în ultima decadă s'a observat sósirea primelor berze. Albinele au ieșit din stupi în multe zile din cursul acestei luni; asemenea s'a observat redeșteptarea și a altor insecte sau hibernante.

Din cauza topirei zăpezii pe de o parte, a deselor precipitații și a umezelei mari din a doua jumătate a lunii pe de alta, drumurile s'au desfundat iarăș, mai ales în vestul și în nordul țării, așa că transporturile se făceau cu mare greutate și pe alocuri erau chiar imposibile. Tot din această cauză și pórumbul din pătule s'a cam stricat încât a fost nevoie de a se preferă și alege deseori.

Lapovița și apoi ninsoarea abundentă însoțită de viscolul puternic dela finele primei decade a lunii Martie și apoi gerul simțitor ce a urmat a oprit avântul vegetației și activitatea tuturor lucrărilor agricole începute în Februarie.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 15 Aprilie 1915.

Evenimentul cel mai însemnat întâmplat în piața internă de bani dela ultimul nostru raport săptămânal încoace *este reducerea etalonului oficial al Băncii Austro-Ungare cu 1/2% la 5%* pentru escont și 5 1/2% resp. 6% pentru lombard, cari etaloane au intrat în vigoare la 12 crt. Etalonul de 5 1/2% a fost în vigoare dela 30 Octomvrie 1914 și determinătoare au fost pentru hotărîrea Băncii Austro-Ungare deoparte reducerea afacerilor și a circulației de bancnote și de altă parte și cursurile devizelor. Nu mai puțin va fi fost un motiv de reducere a etalonului și noul împrumut de război, ce se va emite la 1 Mai a. c.

Discontul privat în urma abundenței de numărar în piață s'a redus la 2 1/2% pentru cambii vieneze I și 3 1/4% pentru cambii budapestane de aceeași categorie.

În piața externă de bani situația este neschimbată.

SOC. FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Albina” *instituit de credit și economii în Sibiu.* Precum suntem informați bilanțul pe 1914 al primului nostru institut de bani, încheiat după aceleași principii solide ca și în trecut, se va publica în săptămâna viitoare. El prezintă un profit net de K 458,000 și direcțiunea propune adunării generale, ce se va ține la mijlocul lui Maiu a. c. distribuirea unei dividende de 6% adecă de K 12 de acție.

*

„Furnica” *casă de economii în Făgăraș* și-a ținut a XXXI-a adunare generală ordinară la 7 Aprilie a. c. sub prezidiul d-lui Dr. Teodor Popescu. Raportul direcțiunii asupra anului de gestiune 1914 s'a aprobat și s'a votat atât acesteia, cât și comitetului de supraveghiere absolutul.

Profitul net de K 24,740.90 s'a distribuit cum urmează:

Dividendă acționarilor 6% în sumă	
totală de	K 14,400.—
Restul de	„ 12,740.90
s'a împărțit astfel:	
fondului de rezervă	„ 3,137.04
tantiemă statutară membrilor direcțiunii	K 1,274.09
tantiemă statutară directorului executiv	„ 254.82
tantiemă statutară comitetului de supraveghiere	„ 254.82
tantiemă statutară funcționarilor societății	„ 382.23
Dotatie fond. de pensiuine al funcțion.	„ 1,500.—
Pentru scopuri culturale și de binefacere	„ 2,085.90
Remunerațiune pentru funcționarii neîndreptățiți la tantiemă și întregirea tantiemelor	„ 1,452.—

Suma de K 2,085.90 destinată pentru scopuri de binefacere s'a distribuit, conform propunerii direcțiunii, cum urmează:

Școalei rom. conf. gr. or. din Făgăraș	K 600.—
„ „ „ gr. cat. „ „	„ 600.—
Pentru masa studenților din Făgăraș	„ 50.—
Pentru masa studenților din Brașov	„ 50.—

Pentru masa studenților din Blaj . . . „ 50 —
Ajutor văduvei M. Rațiu din Făgăraș „ 240 —
Pentru clădirea școlii comerciale din
Brașov K 1,500 —, rata II. „ 300 —
La dispozițiunea direcțiunii „ 195 90
Dividenda anului 1914, fixată cu K 24 de cupon,
se plătește imediat după adunarea generală.

Cu dotațiunea anului curent fondul de rezervă a crescut peste K 207,000, iar fondul de pensiuine la aproape K 93,000.

În direcțiune au fost realesi d-nii Nicolae Borzea (Făgăraș) și Constanin Popp (Sibiiu).

CRONICĂ.

Al doilea împrumut de războiu ungar va ajunge la emisiune și subscripțiune — precum aflăm — la 1 Maiu a. c. Prospectul de emisiune se va publica deja la începutul săptămânei viitoare.

Comunicația telegrafică cu străinătatea. Pentru comunicația telegrafică cu străinătatea sunt în vigoare de prezent, la noi, următoarele dispoziții:

Telegrame se pot trimite în toate statele amice monarhiei și neutrale, dar toate telegramele sunt supuse controlului. *Depeși private* se pot trimite în general numai în limbile: germană, franceză, engleză sau italiană. Abreviațiunile comerciale și indicațiile militare nu sunt admise; asemenea sunt eschise dela expediare telegramele fără text. Telegramele de stat și oficiale nu sunt supuse la nici un fel de restricții și pot fi și cifrate.

Vapoarelor grecești și altor vapoare din apele grecești *nu se pot transmite radiotelegrame.* Telegramele pentru și prin Germania trebuie să fie date exclusiv în limba germană. Pentru Norvegia este admisă numai limba germană, franceză și engleză. Telegramele, cari conțin numai un cuvânt sau numai cifre sunt neadmisibile. Pentru Italia și coloniile ei adresele scurte sunt neadmisibile; subscrierea trebuie să conțină numele și adresa trimetătorului. *În România se pot trimite telegrame și în limba română.* Pentru Elveția sunt oprite telegramele: „Télégraphe restante“; telegramele: „Poste restante“ se înmanuiază numai dacă adresatul se legitimează în ordine. Subscrierea trebuie se cuprindă numele complet al trimetătorului. Pentru Danemarca și Suedia se primesc numai telegrame în limbile germană, franceză sau engleză; în Turcia însă se poate depeșa și în limba maghiară.

Toate telegramele se expediază pe rizicul trimetătorului și nu se dă nici un fel de rebonificare.

Prohibirea cumpărării recoltei viitoare. Precum am semnalat în numărul nostru ultim atât în Austria, cât și la noi, guvernul a oprit cumpărarea înainte a recoltei anului curent.

Ordonanța guvernului ungar a apărut cu data de 8 crt., sub Nr. 1198/915 M. E. Conform §-ului 1 al ordonanței este oprită și nulă orice cumpărare-vânzare prealabilă a următoarelor produse agricole, provenite din viitoarea recoltă a anului 1915: grâu, săcară, în-doitură, orz, ovăs, porumb, păstăioase, rapiță, sămburi de ulei și cartofi.

Celelalte produse agricole și de grădină, indeosebi vinul și poamele nu cad sub dispozițiile acestei ordonanțe.

Din contră cumpărarea-vânzarea prealabilă a făinurilor de grâu, săcară, în-doitură, orz, ovăs și porumb este oprită (§ 2).

Celce calcă dispozițiile de mai sus, mijlocește astfel de afaceri oprite sau conlucră la încheierea lor se face culpabil de contravenție și se pedepsește cu recludiune până la 2 luni și amendă până la K 600 (§ 3).

Dispozițiile cuprinse în §§ 1—3, afară de cele privitoare la pedepse, află aplicare și față de afacerile încheiate înainte de ziua de intrare în vigoare a ordonanței prezente, adevă de ziua de 8 Aprilie a. c.

POSTA REDACȚIUNII.

Dlui E. B. Primit cu mulțămîță — dar prea târziu pentru numărul prezent. În numărul viitor!

Dividenda băncilor noastre pe anul 1914.

Banca	%	Suma K	Scadența
«Ardeleana»	8	8—	9 Aprilie 1915
«Arieșana»	5	5—	17 Aprilie „
«Armonia»	6	6—	20 Martie „
«Auraria», Abrud	12	24—	Imediat.
«Avrigeana»	8	8—	
«Banca Carpaților», București	6½	32-50 lei.	
«Banca Poporală», Dej	4	4—	
«Bihoreana»	5	10—	25 Martie „
«Bistrițiana»	6	12—	1 Iulie „
«Bocșana»	5	5—	
«Casele privileg. de împrum. pe amanet», București	7½	35— lei	
«Cassa de păstrare», Sasca-mont.	6	6—	
«Cassa de păstrare», Mercurea	6	6—	16 Maiu „
«Cassa de păstrare», Săliște	8	16—	8 Aprilie „
«Cordiana»	9	9—	12 Aprilie „
«Corvineana»	7	7—	
«Cugiereana»	6	6—	15 Maiu „
«Doina»	6	6—	
«Economul»	5	5—	10 Aprilie „
«Furnica»	6	24—	7 Aprilie „
«Grănițerul», Dobra	5	5—	1 Maiu „
«Hațiegana»	4	4—	23 Martie „
«Izvorul», Ighiu	5	5—	18 Febr. „
«Isvorul», Sebeșul-de-jos	8	8—	Imediat.
«Iulia»	10	10—	1 Iulie „
«Lăpușana»	10	10—	1 Iulie „
«Maramurășana»	5	5—	17 Martie 1915
«Mercur», Năsăud	6	12—	1 Iunie 1915
«Nădlăcana»	6	6—	
«Olteana»	7	7—	29 Iunie „
«Orientul»	5	5—	15 Iunie „
«Patria»	10	20—	15 Martie „
«Piatra»	6	6—	10 „ „
«Plugariul», Săcădate	7	7—	8 Aprilie „
«Poporul», Lugoș	5	5—	1 Maiu „
«Porumbăceana»	8	8—	21 Martie „
«Sentinela»	6	6—	1 Martie „
«Sercăiana»	10	10—	10 Martie 1915
«Silvania»	4	4—	1 Iunie „
«Someșiana»	6	12—	8 Aprilie „
«Speranța», Hosman	5	2-50	28 „ „
«Sicaua»	7	7—	1 Maiu „
«Târnavéana»	5	5—	25 Martie „
«Timișiana»	7½	15—	
«Victoria»	10	20—	Imediat.
«Voileana»	5	5—	1 Maiu 1915
«Vlădeasa»	3	3—	15 Maiu „
«Zărândeana»	8	8—	1 Martie „

SUMAR.

La chestiunea centralei institutelor de bani. — **Austro-Ungaria și Germania în cifre.** — Distribuiri de făină și pâine în Sibiiu. — **Agricultura:** Situațiunea agricolă. — **Revista financiară:** Situațiunea. — **Societ. financ. și comerciale:** «Albina», «Furnica». — **Cronică:** Al doilea împrumut de războiu ungar. Comunicația telegrafică cu străinătatea. Prohibirea cumpărării recoltei viitoare.

„SEBEȘANA”, cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș.

CONVOCARE.

P. T. Domnii acționari al Cassei de păstrare pe acțiuni «SEBEȘANA» din Caransebeș se convoacă la

a XIII-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminică în 25 Aprilie 1915 st. n. la 2 ore d. a.* în localitatea iusitului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiare despre gestiunea anului 1914 și aprobarea bilanțului.
2. Propunerea direcțiunii și decideră asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absoluturului pe anul de gestiune expirat.
4. Esmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare.
5. În legătură cu hotărîrea luată în adunarea generală ordinară din 5 Februarie 1912 cu privire la ridicarea capitalului social dela K 260,000 la K 300,000 discutarea din nou a acestei chestiuni și decideră în privința aceasta.
6. Schimbarea unor §§-i din statute și din regulamentul intern.
7. Eventuale propuneri.
8. Alegerea comitetului de supraveghiare.

Caransebeș, la 6 Aprilie 1915.

Direcțiunea.

NB. *Vot decisiv în adunarea generală au numai acei acționari, cari au depus în orele oficioase până Joi în 22 Aprilie 1915 la 12 ore din zi acțiunile lor transcrișe cu o lună înainte de adunare în registrul institutului pe numele lor, la cassa institutului ori la cassa filiale noastre din Ohababistra. Acțiunile se pot depune spre acest scop și la ori care institut, care este membru la «Solidaritatea», în acest caz însă avizul despre depozitare al institutului respectiv trebuie să sosească la noi tot până în 22 Aprilie 1915 la 12 ore din zi. Femeile se pot reprezenta numai prin astfel de plenipotențiași, cari încă sunt acționari întruși în registrul institutului cu o lună înainte de adunarea generală. Minorenii și persoanele juridice se reprezintă prin reprezentanții lor legali.*

Contul Bilanț — Mérleg számla — Bilanzkonto.

Activa — Vagyon — Aktiva.		Pasiva — Teher — Passiva.	
	K f		K f
Cassa în număr — Pénztárkészlet		Capital societar — Részvénytőke — Aktienkapital	300,000—
— Kassavorrát	34,687·45	Fondul de rezervă general — Tartalék alap	
Giro-conto la Banca Austro-Ungară —		Rezervefond	80,020—
Giro számla az Osztrák-Magyar banknál —		Fondul de rezervă special — Külön	
Osterr.-Ung. Bank Girokonto	2,336·96	tartalék alap — Spezialrezervefond	500—
Cassa de păstrare postală reg. ung. —		Fondul casei (Nr. 474) — Házalap	
Magyar kir. Postatakarékpénztár		(474 sz.) — Hausfond (Nr. 474)	8,000—
K. ung. Postsparkassa	125·45	Fondul de pensiune — Nyugdíjalap	
Cambii de bancă — Váltótárca		— Pensionsfond	29,505·16
Portefeuille Wechsel	675,829·85	Depozite spre fructificare — Betétek — Spareinlagen	721,562·54
Cambii cu acoperire ipototecară —		Reescont — Visszleszámítás — Reescont	481,354—
Jelzálogilag bizt. váltók — Hypoth. sichergest. Wechsel	541,173—	Imprumuturi de lombard — Lombard-kölcsön	
Imprumuturi ipototecare — Jelzálog-kölcsönök — Hypothekendarlehen	92,353—	Lombarddarlehen	11,800—
Debitori în cont-curent — Folyószámla adósok — Kontokorrentdarlehen	107,927·35	Imprumuturi ipototecare cedate — Engedményezett jelz. kölcs. — Zedierte hyp. Darlehen	18,053—
Imprumuturi pe amanete — Kézizálog kölcsönök — Pfändervorschüsse	9,722·10	Imprumuturi pe casele institutului — Intézeti házakra felvett kölcsönök — Instituthäuser Darl.	110,000—
Efecte — Értékpapírok — Effekten	46,863—	Diverse conturi creditoare — Külömböző hitelezők	
Valori de încasat — Beszedési értékek — Incasovaluten	3,539·05	— Verschiedene Kreditoren	14,988·15
Depunerea fondului de pensiune — Nyugdíjalap betétje — Einlage des Pensionsfondes	29,505·16	Interese transitoare anticipate — Átmeneti kamatok	
Casele institutului (Nr. 452/3) — Intézeti házak — Institutshäuser	178,496·02	— Transitorische Zinsen	12,209·24
Casa Nr. 474 (de vânzare) — 474 sz. ház (eladó) Haus Nr. 474 (verkaufbare)	48,802·83	Profit curat pro 1914 — Tiszta nyereség 1914 évre	
Realități (de vânzare) — Ingatlanok (eladók) — Realitäten (verkaufbare)	8,760·80	Reingewinn pro 1914	26,199·58
Mobilier — Butorzat — Mobilien	5,643·50		
după amortizare de 10% — 10% leírás után — nach Abschr. von 10%	564·34		
Diverse conturi debitoare — Különböző adósok			
— Verschiedene Debitoren	5,800·25		
Interese transitoare restante (impr. și cambii ipot.) — Hátralék. át.m. kam. (jelz. váltók és jelz. kölcs. u.)			
— Transit. rückst. Zinsen (auf hyp. Wechsel u. Hyp. Darlehen)	14,181·67		
la impr. pe casele inst. — intézeti házakra felvett kölcs. után — nach den Inst. Häuser-Darlehen	3,905—		
la reescont — visszleszámítás után — nach Reeskont	4,790·05		
la impr. hip. ced. — engedm. jelz. kölcs. u. — nach zedierte hypoth. Darlehen	308·52		
	9,003·57		
	1.814,191·67		1.814,191·67

(Vezi Contul Profit și Perdere pe pagina următoare).

Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla — Gewinn und Verlust-Konto.

Spese — Veszteség — Verlust.

Venite — Nyereség — Gewinn.

		K	f			K	f
Interese: — Kamatok: — Zinsen:				Interese: — Kamatok: — Zinsen:			
de depozite spre fructificare — Be-				dela cambii de bancă — tárca váltók			
tétkamát — Einlagszinsen	39,569·15			után — Portefeuille Wechselzinsen	65,919·57		
de reescont — Visszleszámitolási				dela cambii cu acoperire hipotecară			
kamat — Reeskomptzinsen	39,533·70			— jelz. biztosított váltók után —			
dela împrumuri de lombard — Lomb-				Hyp. sicherg. Wechselzinsen	51,517·02		
bard kölcsön kamát — Lombard-				dela împrumuturi hipotecare — jelz.			
darlehenzinsen	777·43			kölcsönök után — Hypothekardar-			
de împrumuturi hipotecare cedate				lehenzinsen	7,042·39		
— Engedm. jelz. kölcs. kamát —				dela debitori în cont-curent — fo-			
Zed. hyp. Darlehenzinsen	1,103·08			lyószámla adósoktól — Kontokorrent-			
de împrum. pe casele institutului —				darlehenzinsen	11,910·22		
Intézeti házakra felvett kölcs. utáni				dela împrumuturi pe amanete —			
kamat — Zinsen nach den Institut-				kézizálog kölcsönök után — Pfänder			
Häuser Darlehen	9,292·91			Vorschusszinsen	861·10	137,250·30	
de cont-curent — Folyószámla ka-				Venite dela efecte — Értékpapírok jövedelme —			
matok — Kontokorrentzinsen	755·20	91,031·47		Effekteneinkommen			1,489·—
Contribuție: — Adók: — Steuer:				Venitul dela casele institutului (Nr.			
directă și comunală — Allami és köz-				452/3) — Intézeti házak (452/3 sz.)			
ségi adók — Staats u. Kommunalst.	7,104·53			jöved. — Institutshäusereinkommen	6,001·43		
după inter. de depozite spre fruc-				Venitul dela casa Nr. 474 — 474 sz.			
tificare — Betétkamátadó — Ein-				ház jövedelme — Einkommen v.			
lagszinsensteuer	3,956·91	11,061·44		Hause Nr. 474	1,675·86		
Salare și mărci de prezență — Tisztifizetések és				Venit dela realități Ingatlanok jö-			
napibizt. dija — Gehälter und Präsenzmarken				vedelme — Realitäteneinkommen	100·—	7,777·29	
Spese de cancelare și chirie — Irodai költségek				Proviziuni și diferite taxe — Jutalékok és külön-			
és lakbér — Kanzleispesen und Lokalmiete				böző díjak — Provisionen			16,070·35
	7,365 15						
Amortizări: — Leirások: — Abschreibungen:							
din mobiliar — a butorzatból —							
Mobilienabschreibung	564·34						
din efecte, ca diferență de curs —							
az értékpapirokból (arf. veszt.) —							
Effektenkursverlust	1,066·50	1,630·84					
Profit curat pro 1914 — Tiszta nyereség 1914. évre							
— Reingewinn pro 1914		26,199·58					
		162,586·94					162,586·94

Caransebeș, 31 Decembrie 1914.

Dr. Nicolae Ionescu m. p.,
director executiv

Dr. Iosif Olariu m. p.

Constantin Căltiun m. p.,
prim-contabil.

Sequens m. p. S. Bistreanu m. p. Dr. Petru Ionescu m. p. Constantin Căltiun sen. m. p. E. Hodoș m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat contul prezent al bilanțului și cel al venitelor și speselor și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, purtate în bună regulă, le-am aflat cu acelea în consonanță și exacte.

Ioan Stoian m. p.,
președinte.

Rudolf Anthon m. p.

Nicolau G. Velcu m. p.

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 21 Martie 1915 în comparație cu 22 Martie 1914 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metallic: Lei 225.063,296 și anume: aur (monete) Lei 155.196,660, aur (lingouri) L 140.000, trate și disponibil considerate ca aur Lei 69.726,636 (în 1914 Lei 210.328,479) anume, aur (monete) L 153.686,479, aur (lingouri) —, trate și disponibil cons. ca aur Lei 56.642,000). Argint și diverse monete: Lei 727,542 (în 1914 Lei 667,438). Efecte scontate Lei 226.790,342 (în 1914 Lei 182.958,923). Împrumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 54.877,418 (în 1914 L 50.749,060). Împrumutul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901): L 11.273,958 (în 1914 L 11.924,059). Împrumutul Statului în cont-crt. pe bônuri de tezaur 4% aur (1914): L 171.610,667 (în 1914 Lei —). Efectele cap. social: Lei 11.545,075 (în 1914 Lei 11.999,674). Efectele fond. de rezervă: Lei 16.523,277 (în 1914 Lei 16.933,877). Efectele fondului amort. imobil. mobil. și mașinilor Lei 3.970,781 (în 1914 Lei 4.070,281). Imobile: Lei 6.733,989 (în 1914 Lei 6.605,924). Mobilier și mașini de imprimărie: Lei 1.096,439 (în 1914 Lei 1.026,322).

Cheltuieli de administrațiune: Lei 851,707 (în 1914 Lei 910,191). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 130.121,566 (în 1914 Lei 150.166,987). Bônuri de tezaur 4% aur în gaj p. Impr. Statului: Lei 200.000,000 (în 1914 Lei —). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 164.196,228 (în 1914 Lei 132.757,427). Conturi curente: Lei 20.067,573 (în 1914 Lei 9.813,435). Conturi de valori: Lei 23.729,818 (în 1914 Lei 20.847,336). Conturi diverse: L 27.942,523 (în 1914 Lei 33.538,595).

Pasiv: Capital: L 12.000,000 (în 1914 L 12.000,000). Fond de rezervă: L 39.500,365 (în 1914 L 36.818,268). Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor: L 5.740,096 (în 1914 L 5.309,358). Bilete de bancă în circulațiune: L 624.034,297 (în 1914 Lei 422.989,540). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 3.803,219 (în 1914 Lei 2.671,115). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 51.356,849 (în 1914 Lei 26.855,798). Efecte și alte valori de restituit: Lei 494.317,794 (în 1914 Lei 282.924,414). Conturi diverse: Lei 66.369,579 (în 1914 Lei 55.729,515).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

„DRĂGANUL”,

instituit de credit și economii societate pe acții în Beiuș. | takarék- és hitelintézet részvénytársaság Belyényes.

CONVOCARÉ.

Acționarii institutului de credit și economii «DRĂGANUL» sunt invitați la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 25 Aprilie st. n. la orele 11 a. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea alor trei acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Stabilirea bilanțului, deliberarea asupra împărțirii profitului curat, absolutul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea alor 6 membri în direcțiune.
6. Alegerea alor 6 membri în comitetul de supraveghiere.
7. Fixarea salarului direcțiunii și al comitetului de supraveghiere începând din 1 Ianuarie 1915.
8. Eventuale propuneri.

Beiuș, la 29 Martie 1915 st. n.

Direcțiunea.

Bilanțul, Contul Perdere și Profit, Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere sunt afișate în localitatea institutului și le poate controla oricine.

MEGHIVÓ.

A belényesi «DRĂGANUL» takarék- és hitelintézet részvényesei ezennel meghívottnak a

VII-ik évi rendes közgyűlésre,

mely Belényesen 1915 évi április 25-én d. e. 11 órakor fog megtartatni az intézet helyiségében a következő

Napirenddel:

1. Három részvényes megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése iránti intézkedés.
5. Hat igazgatósági tag választása.
6. Hat felügyelőbizottsági tag választása.
7. Az igazgatóság és felügyelőbizottság fizetésének megállapítása 1915 évi január 1-től kezdődőleg.
8. Esetleges indítványok.

Belényes, 1915 március 29.

Az igazgatóság.

A mérleg, nyereség és veszteség számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az intézet helyiségében ki vannak függesztve és bárki által megtekinthetők.

Activa — Vagyon. | Bilanț cu 31 Dec. 1914 — Mérlegszámla 1914 dec. hó 31-én. | Pasiva — Teher.

	K	f		K	f
Cassa — Pénztárkészlet	10,826	78	Capital social — Részvénytőke	360,000	--
Giro-conto — Giro-konto	1,764	27	Fondul de rezervă — Tartalékalap	78,006	--
Cambii — Váltók	1,321,124	40	Fondul de pensiuine — Nyugdijalap	18,439	09
Credite hipotecare — Jelzálog kölcsönök	4,320	--	Depuneri — Betétek	424,630	99
Credite personale — Kötvény kölcsönök	9,925	--	Reescont — Visszleszámitolás	600,282	--
Cont-curent — Folyószámla	29,088	36	Depozite de cassă — Pénztári letétek	12,700	98
Efecte — Értékpapírok	15,400	--	Creditori — Hitelezők	11,093	44
Realități proprii și spre vânzare — Saját és eladó ingatlanok	68,280	--	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	514	--
Mobiliar — Üzleti berendezés	1,080	--	Interese transitoare — Atmeneti kamatok	16,433	45
Vadit — Bánatpénz	8,605	85	Profit transpus — Nyereség áthozat	1,092	04
Diversi debitori — Különbféle adósok	35,382	80	Profit curat — Tiszta nyereség	10,355	54
Interese restante — Hátralékos kamatok	27,750	08			
	1,533,547	54		1,533,547	54

Spese — Kiadások. | Contul Profit și Perdere — Nyereség és Veszteség számla. | Venite — Bevétel.

	K	f		K	f
Interese de depuneri — Betét kamatok	19,019	83	Profit transpus — Nyereség áthozat	1,092	04
Interese de reescont — Visszleszámit. kamatok	58,688	31	Interese de cambii — Váltókamatok	134,501	34
La fond de pensiuine — Nyugdijalap	876	69	„ de cont-curent — Folyószámlakamatok	1,674	61
10% dare după interese de depuneri — Betét kamat adó	1,901	45	„ de credite hip. — Jelzálogkölcsönök kam.	653	66
Contribuțiune — Adók	8,566	42	„ de credite pers. — Kötvénykölcsönök kam.	1,714	61
Salare — Fizetések	18,826	67	„ după efecte (scutite de dare) — Érték-papirkamatok (adómentes)	480	--
Spese curente (tipărituri, încălzit, luminat, etc.) — Üzleti költségek (nyomatv., fűtés, világítás stb.)	5,502	41	Venitul imobilelor (darea plătită) — Ingatlanok jövedelme (adó fizetve)	1,380	--
Chirie — Házbér	834	--	A încurs din pretensiuni descrise — Leirt követelésekből befolyt	775	20
Descrieri — Leírások	18,147	26	Provizioni — Jutalékok	1,539	16
Profit transpus — Nyereség áthozat	1,092	04			
Profit curat — Tiszta nyereség	10,355	54			
	143,810	62		143,810	62

Beiuș, la 31 Decembrie 1914. — Belényes, 1914. december 31.

Dr. Ioan Ciordaș m. p., director-executiv — vezérigazgató. | Nicolau Vékony m. p., contabil delegat — megbízott könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Alexandru Gera m. p., prezident — elnök. | George Ardelean m. p. | Gavriil Cristea m. p. | Dr. Coriolan Pap m. p.
 Vasiliu Carțișiu m. p. | Dr. Augustin Ciavici m. p. | Vasiliu Papp m. p. | Coriolan Ardelean m. p.
 Dr. Ioan Ciordaș m. p. | Dr. George Mureșan m. p. | Dr. Constantin Popoviciu m. p. | Sever Selăgian m. p.

Subsemnatul comitet am examinat contul bilanț și contul perdere și profit și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului. — Alolirott felügyelőbizottság jelen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlákat megvizsgáltuk és azokat helyesnek és az intézet könyveivel megegyezőnek találta.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Ioan Iepure m. p. prez. — elnök. | Dr. Victor Fildan m. p. | Miron Papp m. p. | Petru E. Papp m. p. | Corneliu Palladi m. p.

Revizut și aflat în ordine: — Megvizsgáltam és helyesnek találtam:

Iosif Diamandi m. p., revizor expert al «Solidarității» — A «Solidaritatea» könyvszakértője.

„PROGRESUL”, institut de credit și de economii, societate pe acții în Ilia-Murășană.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «PROGRESUL», societate pe acții în Ilia-Murășană, se convoacă prin aceasta, în sensul statutelor la

a VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 28 Aprilie st. n. 1915 la 3 ore d. a. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării, denumirea prin președinte a unui notar și a doi scrutinători.
2. Exmiterea a 2 acționari de cătră adunarea generală pentru verificarea procesului verbal.
3. Raportul direcțiunii, bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
4. Stabilirea bilanțului, împărțirea profitului curat și darea absoluturilor.
5. Schimbarea §-lui 30 din statute în următorul text: «Direcțiunea să compune din cel puțin 3 și cel mult 9 membrii».
6. Alegerea bărbaților de încredere externi pe anul 1915.
7. Fixarea marcelor de prezență pentru membrii direcțiunii și a comitetului de supraveghiere pe anul 1915.
8. Alegerea unui membru în direcțiune.
9. Eventuale propuneri intrate conform §-lui 29 litera g) din statute.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la aceasta adunare, fie în persoană, fie prin plenipotențiați — au a depune acțiunile și documentele de plenipotențiere la cassa institutului cel mai târziu până în 27 Aprilie st. n. 1915, sau la cassele institutelor: «Albina» din Sibiu, «Ardeleana din Orăștie, «Cassa de păstrare» din Săliște, «Victoria» din Arad, «Orientul» din Dobra ori în fine la casa D-lui Dr. Eugen Rozvány, avocat în Oradea-mare — cel mai târziu până la 24 Aprilie st. n. 1915.

Ilia-Murășană, la 19 Martie 1915.

Direcțiunea.

Activa.		Contul Bilanț cu 31 Decemvrie 1914.		Pasiva.	
	K	f		K	f
Cassa	3,416	80	Capital societar	120,000	—
Cassa de păstrare postală	580	22	Fond de rezervă	28,279	40
Cambii	212,019	—	Fond special de rezervă	438	—
Cambii cu acoperire hipotecară	174,109	—	Depuneri spre fructificare	60,009	70
Cont-curent	8,367	17	Reescont	234,826	—
Efecte (acții)	10,810	—	Creditori	1,628	52
Realități	42,707	73	Dividendă neridicată	207	—
Debitori	2,041	34	Interese transitoare	3,541	30
Mobiliar	1,506	—	Profit curat	6,471	34
10% amortizare	156	—			
	455,401	26		455,401	26

Perdere.		Contul Profit și Perdere.		Venite.	
	L	f		K	f
Interese:			Interese:		
după depuneri	4,683	06	dela cambii	21,898	89
după reescont	17,512	69	dela cambii cu acoperire hipotecară	13,753	80
Spese	494	56	dela conturi-curente	559	76
Salare	7,081	96	Venite dela efecte	200	—
Bani de cuartir	820	—	Venite dela realități	2,539	80
Chirie	440	—	Provizioni și alte venite	4,580	08
Porto	181	38			
Dare erarială și comunală	3,745	43			
10% după interese la depuneri	468	31			
Amortizare din mobiliar	156	—			
Spese de proces	677	60			
Ajutor familiilor celor duși în războiu	800	—			
Profit curat	6,471	34			
	43,532	33		43,532	33

Ilia-Murășană, la 31 Decemvrie 1914.

Ioan Iancu m. p., director-executiv.

Nicolau Iuga m. p., cassar.

George Cărăbașiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

G. Oprea m. p. Dr. St. Rozvány m. p. I. Orbonaș m. p. Dr. Vald m. p. I. Olariu m. p. Iancu m. p. A. Ungur m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în deplină consonanță cu registrele institutului.

Ilia-Murășană, la 19 Martie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Petru Stef m. p.

Aurelian Oprean m. p.

Ioanichie Olariu m. p.

„SILVANIA”, institut de credit și economii, societate pe acții, Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «SILVANIA», societate pe acții, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la

a XXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 29 Aprilie st. n. 1915 înainte de amiază la 9 ore în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Exmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului, precum și stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
3. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuința suma provăzută în § 98 p. b.
4. Alegerea alor 6 membrii în direcțiune cu mandat de 6 ani și alegerea alor 6 membrii în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 ani.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență, a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghiere și a adausului de plată pentru funcționari.
6. Eventuale propuneri.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-ului 23 din statute, în sensul căruia: «la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin o jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari au depus acțiunile la direcțiunea institutului, respective a sosit avizul despre depunerea la locurile desemnate prin direcțiune, eventual și documentele de plenipotență cu cel puțin o zi înaintea adunării generale».

Pentru depunerea respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective sunt rugate toate instituturile cari sunt membrii la «Solidaritatea» și capitulul gr. cat. în Oradea-mare.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a se prezenta la institut până în 28 Aprilie st. n. la 4 ore după amiază.

Șimleul-Silvaniei, la 10 Martie 1915.

DIRECȚIUNEA.

Active.		Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1914.		Pasive.	
		K	f		
Cassa	16,383-99			Capital social	600,000-—
Bon în giro și la bănci	28,919-54	45,303-53		Fond de rezervă	181,446-04
Cambii de bancă	889,926-14			Fond de pensiuini	42,375-29
Cambii cu acoperire hipotecară	1,208,840-33	2,098,766-47		Fond cultural	2,802-34
Imprumuturi hipotecare	1,038,939-78			Depuneri	1,325,427-33
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți	31,570-12			Reescont	1,239,358-21
Cont-curent	74,396-68			Imprumuturi hipotecate cedate	232,566-—
Efecte cu cuponi pendenți	1,137,660-01			Imprumut hipotecar pe casă	98,166-53
Realități	276,063-21			Efecte lombardate	705,400-—
Mobilier după amortizare	6,400-—			Avansuri în cont-curent	261,551-72
Magazin la filiala din Bucium	621-80			Depozite de cassă	16,105-61
Diverse conturi debitoare	13,731-79			Dividendă neridicată	1,309-—
Interese anticipate la hipotecare cedate	14,892-62			Diverse conturi creditoare	5,361-85
Interese restante la imprumuturi întabulate	49,618-10			Interese transitoare	46,704-63
Arânzi restante	3,356-60			Profit curat	32,746-16
		4,791,320-71			4,791,320-71

Debit.		Contul Profit și Pierdere.		Credit.	
		K	f		
Interese: la depuneri	51,934-96			Interese: dela cambii de bancă	71,603-55
„ la reescont	91,318-04			„ dela cambii cu acop. hipotec.	81,601-71
„ la împrumut. hipot. cedate	6,929-54			„ dela împrumuturi hipotecare	87,088-—
„ la efecte lombardate	40,763-57			„ dela împrumut. pe obligațiuni	
„ la împrumut hipotecar	6,807-44	197,753-55		„ cu cavenți	2,218-87
Spese: salare la funcționari, direcțiune și comit. de revizuire	38,066-10			„ dela cont-curent	4,073-49
„ bani de quartir	4,274-58			„ dela efecte	53,684-70
„ marce de prezență	1,090-—			Venite la realități	17,850-94
„ spese curente, porto etc.	6,638-31	50,068-99		Provizțiuni	1,405-01
Dări: dare directă și comp. de timbru	16,925-44			Au încurs din pretensiuni dubioase	2,098-87
dare după inter. la depuneri	5,193-50				
Descrieri		22,118-94			
Profit curat		18,937-50			
		32,746-16			
		321,625-14			321,625-14

Șimleu, 31 Decembrie 1914.

A. Cosma m. p., director-executiv.

Aug. Mărcuș m. p., cassar.

Nicolae Gogan m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

George Pop de Băsești m. p.
Ioan Nossa m. p.

Dr. Alex. Gheție m. p.
A. Cosma m. p.
Grațian Flonta m. p.

Aug. Mărcuș m. p.
Dr. George Pop m. p.
Augustin Vicaș m. p.

Revăzut și aflat în ordine.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Iosif Diamandî m. p.

Antoni Baliban m. p.

Vasiliu Pățcaș m. p.

Aurel Orian m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpădatu.

Tinarul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.